

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ — ಈಗ ೩೫-೪೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಣ ಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಬಾಡು ಪ್ಲಾನ್ ಮಾಡಿ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಇಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಡು ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಆಗಬೇಕು, ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ವರ್ಷ ಆಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ವಿವರಣೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಿ. ನಾಗರಾಜ್. — ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ದೆಸೆಯಿಂದ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ೩೦ ರಿಂದ ೪೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿವರೆಗೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೧೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಂತೆ ಕೊಟ್ಟು ರೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳು ಹಾಗೆ ಉಳಿಯುತ್ತವೆ, ಅವು ಮುಗಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಕೆಲಸಗಳು ಮುಂದಿನ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಪಾಟೀಲರು ಅವರ ಪ್ರದೇಶದ ಬಾಡು ನೀರಿನ ಜಾಗು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು, ನಾನು ಗುಲ್ಬರ್ಗದಿಂದ ಬರುವಾಗ ಅದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ನೂರು ಎಕರೆಗೆ ನೀರು ಸಿಕ್ಕುವುದಾದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ರಿಪೋರ್ಟ್ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ನಂತರ ಇದನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತಂದದ್ದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

MR. DEPUTY SPEAKER.—Is it the pleasure of the House that leave granted to the member to withdraw the resolution ?

SOME HON. MEMBERS.—No, No.

MR. DEPUTY SPEAKER.—I will put the Resolution to the vote of the House.

The question is.—

“This Assembly recommends to Government to provide Rs. 10 crores for Minor Irrigation Work in the budget for the year 1975-76”.

The Resolution was Negaived

(ii) *Re: Constitution of an export Committee for studying and fixing reasonable rates for supply of drinking and domestic use of water in Bangalore.*

SRI T. R. SHAMANNA (Fort).—Sir, I move :

“That this Assembly recommends to Government to constitute an Export Committee to study and fix up reasonable rates for the supply of drinking and domestic use of water in Bangalore City”.

MR. DEPUTY SPEAKER.—Resolution moved :

“That this Assembly recommends to Government to constitute an expert Committee to study and fix up reasonable rates for the supply of drinking and domestic use of water in Bangalore City”.

† ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ (ಕೋಟೆ) — ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ಈ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ತಮಗೆ ಮೊದಲು ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಈ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಕಾವೇರಿ ನೀರು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕರಾದಂಥ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೂಡ ವಂದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕಾವೇರಿ ನೀರು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಬರದೇ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ

ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಕಾವೇರಿ ನೀರು ಬಾರದೇ ಇದ್ದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಈಡಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ತಮಗೆ ಬಂದಂಥ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ವರ ಏನು ಇದೆ ಅದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಹೊರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಕೊರತೆ. ಈ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿವಾರಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಈ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡುವುದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಅವಕಾಶ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ನೀರಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಹೇಗೆ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ.

5-30 P.M.

ರೀತಿನೇ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೊದಲು, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಈಗ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ಧರ್ಮಾಂಬುಧಿ ಕೆರೆಯಿಂದ, ಸ್ಟೇಡಿಯಂ ಇರತಕ್ಕ ಸಂಪಿಗೆ ಕೆರೆಯಿಂದ, ಅಲಸೂರು ಕೆರೆಯಿಂದ ಕಾರಂಜಿ ಮುಖಾಂತರ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೂ ನೀರು ಸಾಕಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಲ್ಲಪ್ಪನ ಕೆರೆ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಕೂಡ ಸಂಬರಾಜು ಏನು ಇತ್ತೋ ಅದು ಇನ್ನೂ ಕೊರತೆ ಅದುದರಿಂದ ಆಗಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ರೀತಿನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ, ಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ವಡೆಯರ್ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ೧೯ ಲಕ್ಷ ೫೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಚಾಮರಾಜ ರಿಸರ್ವಾಯಿರ್ ಹೆಸರು ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಫಿಲ್ಟರ್ ವಾಟರ್ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದರು. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ, ರಾಜರ ಕಾಲವನ್ನು ನಾವು ದೂಷಣೆ ಮಾಡಿ ರಾಜರ ಆಡಳಿತ ಬೇಡ, ಪ್ರಜೆಗಳ ಆಡಳಿತ ಬೇಕು ಎಂದು ದೊಡ್ಡ ಹೋರಾಟ ನಡೆದ ಮೇಲೆ, ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ರಾಜರು ಎಷ್ಟು ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಆಗಿದ್ದರೂ ಎಂದರೆ ೧೯ ಲಕ್ಷ ೫೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿನಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ಘಟ್ಟದ ಕೆರೆ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿಪಡಿಸಿ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದರು. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ೧೯೦೬ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರು ಕೇವಲ ೩೦ ಸಾವಿರ ಕಟ್ಟಬೇಕು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದರು. ನೀರಿನ ದರಕ್ಕಾಗಿ ಆಸ್ತಿ ತೆರಿಗೆಗಳ ಮೇಲೆ ನೀರಿನ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೇವಲ ಎರಡು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮಾತ್ರ ಹಾಕಿ, ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರು ೩೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು, ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಹೆಸರು ಘಟ್ಟದ ಕೆರೆ ನೀರಿನ ಜೊತೆಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕಲ್ಯಾಣಿಗಳು ಇದ್ದವೋ, ಬಾವಿಗಳು ಇದ್ದವೋ ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಯಾಣಿಗಳನ್ನು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಸಿದರು. ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ೧೯೦೬ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಕೇವಲ ಒಂದೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಮಾತ್ರ ಕುಟೋನೀಳುಕು ಮತ್ತು ಸಿಟಿ ಸೇರಿ ಇತ್ತು. ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಶುರು ಆದಾಗ, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ನೀರು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಶಾಶ್ವತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ತಿಪ್ಪಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಕಾವತಿ ನದಿಗೆ ಅಣೆಕಟ್ಟಿ ಸರ್. ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಸಲಹೆ ಮೇರೆಗೆ ತಿಪ್ಪಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ನೀರನ್ನು ತರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ೧೯೩೩ರಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದರು. ಒಂದನೇ ಹಂತ, ಎರಡನೇ ಹಂತ ಹಾಗೂ ಮೂರನೇ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟರು. ತಿಪ್ಪಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ನೀರು ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಬೆಳೆಯತಾ, ಇರತಕ್ಕ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಸಾಲದೇ ಹೋಯಿತು. ತಿಪ್ಪಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಮ್ಯೂರ್ನಿ ೧೮ ಚದರ ಮೈಲಿ ಇತ್ತು. ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ೨೬ ಚದರ ಮೈಲಿ ಆಗಿ ಈಗ ಸುಮಾರು ೫೨ ಚದರ ಮೈಲಿಗಳು ಆಗಿದೆ. ೧೯೫೧ರಲ್ಲಿ ೭ ಲಕ್ಷ ಇದ್ದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ೬೦ರಲ್ಲಿ ೧೦ ಲಕ್ಷ ಆಗಿ ೬೦ರ ಮೊತ್ತಿಗೆ ಸೆನ್ಸಸ್ ಪ್ರಕಾರ ೧೬ ಲಕ್ಷ ಇತ್ತು. ಈಗ ಸುಮಾರು ೨೦ ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಆಗಿದೆ. ೨೦ ಲಕ್ಷ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರತಕ್ಕ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ, ಆದರಲ್ಲಿಯೂ ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜಧಾನಿ ಯಾದ ಮೇಲೆ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಿ ನಿರರ್ವಹಣೆಗೆ ಒಂಬತ್ತು ವರೆಗೆ ಇದ್ದು ೧೯೭೦ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ೧೬ ಲಕ್ಷ ಬೆಳೆಯಿತು ಅತಿ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ನಗರಗಳ ಪೈಕಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಒಂದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಹೊಸದಾಗಿ ರಾಜಧಾನಿ ಕಟ್ಟಿದಾಗ ಭುವನೇಶ್ವರ ಮತ್ತು ಚಂಡೀಗಢದವರು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ದಂತ ಭಾಗಗಳು ಬಂದು ಸೇರಿರುವು. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ, ಒಂದು ಭಾಗ ಬಂತು, ಬಾಂಬೆ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬಂತು ಕರ್ನಾಟಕದ ಹಾಗೂ ಹೈದರ್‌ಬಾದ್‌ನಿಂದ ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಒಂದು ಭಾಗ ಬಂತು. ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಬಂದು ಸೇರಿದಂತೆ ವಿಶಾಲ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ

ರಾಜಧಾನಿಯಾದಾಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟು, ರಾಜಧಾನಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದರು. ಮುಂದಾಳೋಚನೆ ಕೆಂಗಲ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಧಾನಸೌಧವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದರು. ಒಂದೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಈಗ ಕಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ, ಅದರ ಶೇರಷ್ಟು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ನನಗೆ ವ್ಯಸನ ಏನು ಎಂದರೆ, ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಮೊದಲಿಯಾರವರು ದಿವಾನರು ಆಗಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾವೇರಿ ನೀರು ತರಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ಲಾನ್ ಎಸ್ಕಿಮೇಟು ಸಿದ್ಧವಾಗಿ, ಮೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿನಲ್ಲಿ ಕಾವೇರಿ ನೀರನ್ನು ತರತಕ್ಕ ಸಿದ್ಧತೆ ಆಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆಗ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಾಗ ಅವರು ನಮಗೆ ಪಟ್ಟಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಿಂತ ಹಳ್ಳಿಕಡೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಆ ಸ್ಕೀಮನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕಾಯಿತು. ಅದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ೩ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ೩೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಮಗೆ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಮೊದಲಿನಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಅಕ್ರಮ ವ್ಯವಹಾರದಿಂದ, ಸಂಯಾದಂತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸದೇ ಹೋದುದರಿಂದ ಆ ನೀರಿನ ದರ ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಯಿತು. ನಾವು ನೀರಿನ ದರ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮಜೊತೆಗೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಯವರು ಅದಂಥ ಕೋಣದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪನವರು, ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಸಹ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಕೊರತೆ ಏನು ಎಂದರೆ, ಮೊದಲು ಒಟ್ಟು ೬೦ ಮಿಲಿಯನ್ ಗ್ಯಾಲನ್ ನೀರು ಸರಬರಾಜಾಗಿ ೨೩ ಕೋಟಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದರು. ಈಗ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಡೈನೇಜ್ ಎಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸಿ ೩೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ೬೩ ಮಿಲಿಯನ್ ಗ್ಯಾಲನ್ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಕಾವೇರಿ ಸ್ಕೀಮು ಮಾಡಿದಂ, ಆದರೆ ನಮ್ಮ ದೊಡ್ಡ ಕೊರತೆ, ದೊಡ್ಡ ವಿಪಾದ ಏನು ಎಂದರೆ ಯಾವುದನ್ನು ೬೦ ಮಿಲಿಯನ್ ಗ್ಯಾಲನ್ ಎಸ್ಕಿಮೇಟ್ ಮಾಡಿ ತಂದರೋ, ಅದೇ ನೀರು ೩೦ ಮಿಲಿಯನ್ ಗ್ಯಾಲನ್ ೩೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಆಯಿತು. ೩೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹೇಗೆ ಆಯಿತು, ದೊಡ್ಡ ಹೊರೆಯನ್ನು ತಲೆಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಹೊರಿಸಿದರು ಎಂದು ವಿವರ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ನಾನು ಹೇಗೆ ಹಾಗೆ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಮಂಜಿಪಾಲಿಕೆಯವರು ೩೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಮತ್ತೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಆದಮೇಲೆ ನೀರಿನ ದರ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಏಳೂಕಾಲಾಣೆ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದರು. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಗ್ಯಾಲನ್ ನೀರಿಗೆ ಗ್ಯಾಲನ್ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮೂರು ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಹೇಗೆ ಈ ಹೊರೆ ಹೊರಬೇಕು, ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆಗ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಬೋರ್ಡ್‌ನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದರು ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಬೋರ್ಡು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದಲೇ ನಮಗೆ ದೊಡ್ಡ ತಾಪತ್ರಯ ಆಯಿತು. ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಸೌಲಭ್ಯ ಕೊಡದೇ, ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಬೋರ್ಡು ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ತಕ್ಷಣ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಉಚಿತ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹಾಕಿದರು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ನೀರಿನ ದರ ಏಳೂಕಾಲಾಣೆ ಇತ್ತು, ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ನೀರಿನ ದರ ಕುಟಿ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದರು.

ಪರಿಣತರ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಏಳು ಕಾಲಾಣೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ರೆಆರ್ ಸೆರಿ ಹೋಗುವುದರಿಂದ ೧೦೦೦ ಗ್ಯಾಲನ್ ಗೆ ೮ ಆಣೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದರು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದೆ ಕಮಿಟಿಯ ಒಮ್ಮತವಾದ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದೆ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ವರಾಣೆ ರೇಟಿನಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದರು. ಅದುದರಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಒಟ್ಟು ನೀರಿಗೆ ನಗರ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನಿಂದ ೮ ಆಣೆ ಬೆಲೆ ಪ್ರಕಾರ ಸುಮಾರು ೩೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದವು. ೩೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಂಥ ನೀರಿಗೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಗರ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಉಚಿತ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯ ಹಾಗೂ ಬೀದಿ ಕೊಳಾಯಿಯೊಳಗೆ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಬೋರ್ಡ್ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಸೌಲಭ್ಯ ವನ್ನೂ ಕೊಡದೆ ನೀರಿನ ದರವನ್ನು ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ನೀರಿನ ದರವನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದಾಗ ಅನೇಕ ಚಳುವಳಿಗಳನ್ನು, ಅಂಥೋಲನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಅನೇಕ ಸಭೆಗಳು ಆಯಿತು, ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಮೆರವಣಿಗೆ ಆಯಿತು. ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ೧೦ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಆಗ ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಮುಷ್ಕರವನ್ನು ಹೂಡಿದಾಗ ಎಸ್ಕಿಮೇಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಯಿತು. ಎಸ್ಕಿಮೇಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಅರ್ಧಮಂತ್ರಿಗಳಿಗಿರತಕ್ಕ ಮಾನ್ಯ ಫೋರ್ಪಡೆಯವರು ಎಸ್ಕಿಮೇಟ್ ಕಮಿಟಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಆಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಇದನ್ನು ಸಂಯಾದಂತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ನಮಗೆ ಯಾವರೀತಿಯಾದ

ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದರು. ನಾವು ಮೊದಲಿನಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆವು. ನೀವು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಲೆಕ್ಕ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದುದು, ನೀವು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಲೆಕ್ಕ ತಪ್ಪು ಲೆಕ್ಕ ಎಂದು ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಜೊತೆಗೆ ನೀವು ಹಾಕತಕ್ಕ ಮೋಟಾರ್ ಏನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಅದು ನೀರಿನ ಜೊತೆಗೆ ಓಡದೆ ಗಾಳಿ ಜೊತೆಗೆ ಓಡಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಹಾಕಿ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂಬ ದೂರನ್ನು ಹೇಳಿದವು. ವಾಟರ್‌ಸಪ್ಲೈ ಬೋರ್ಡ್‌ನವರು ಹಾಕಿರತಕ್ಕ ನೀರಿನ ದರವನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ ರೀತಿ ನೀತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟಿ ಹಚ್ಚಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆಂದು ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಆಗ ಎಸ್ಪಿಮೇಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಭೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ ಅದನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒಂದಾಗ ಅವರು ಏನು ಮಾಡಿದರು ಎಂದರೆ ನೀರಿನ ದರದ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ನೀರಿನ ದರವನ್ನು ಹಾಕಿರತಕ್ಕಂಥಾದರಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದುಕಡೆ ಒಂದಂ ಕೋಟಿ ೬೯ ಲಕ್ಷ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಏನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ೨ ಸಾವಿರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಪ್ಪು ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಪತ್ತೆ ಮಾಡಿದರು. ೧ ಕೋಟಿ ೬೯ ಲಕ್ಷ ಡಬಲ್ ಎನ್‌ಟ್ರೀ ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪತ್ತೆ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ೧ ಕೋಟಿ ೬೯ ಲಕ್ಷ ಕಡಿಮೆ ಆದಾಗ ಅದರ ಬಡ್ಡಿ ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬೇರೆ ಖರ್ಚುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಅವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಎಲ್ಲಾ ವಸೆಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ೨½ ಸಾವಿರ ಲೀಟರ್ಸ್ ಫ್ರೀ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಎಸ್ಪಿಮೇಟ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದರು. ನೀರಿನ ದರವನ್ನು ಇಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು. ಎಸ್ಪಿಮೇಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿಸುವುದರಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಜನಗಳಿಗೆ ಉಚಿತ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯ ಸಿಕ್ಕುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲ ವಿತಾಯಿತು ಎಂದರೆ ನೀರಿನ ದರದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಆಯಿತು ಮತ್ತು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಉಚಿತವಾದ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಯಾವತ್ತಿನ ದಿವಸದಿಂದ ವಾಟರ್‌ಸಪ್ಲೈ ಬೋರ್ಡ್‌ನವರು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದರೋ ಆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ ದಿನದಿಂದ ನಮಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ದರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೇಳಿದವು. ಆದರೆ ವಾಟರ್‌ಸಪ್ಲೈ ಬೋರ್ಡ್‌ನವರು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು ಮತ್ತು ನಮಗೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ವಾಟರ್‌ಸಪ್ಲೈ ಬೋರ್ಡ್‌ನವರು ಮೊದಲಿನಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಹೀಗೆ ಮೋಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ೧ ಕೋಟಿ ೬೯ ಲಕ್ಷ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ಮೋಸವನ್ನು ಎಸ್ಪಿಮೇಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಕಂಡು ಹಿಡಿದರು. ನಾವು ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇವರು ಹಾಕಿರತಕ್ಕ ದರ ಒಡಳಿ ಮೋಸವಾದದ್ದು ಎಂದು ರೆಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಪೆಕ್ಟಿವ್ ಆಗಿ ೧೯೬೫ರಿಂದ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಅವರು ನಮಗೆ ಲಾಸ್ ಆಗಿದೆ ಅದುದರಿಂದ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನವರು ಲೆಕ್ಕಪತ್ರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ೮೦ಲಕ್ಷ ನಷ್ಟ ಆಗಲಿಲ್ಲ, ೨½ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯಿಂದ ೪½ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಲಾಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದರು. ಈ ೨½ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸದು ಅಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಈಗ ಅಷ್ಟು ಸೌಲಭ್ಯ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆರೋಗ್ಯ ಮಾಡಿದ ಲಾಯರ್ ಹೇಳಿದರು “ಅಪರೇಷನ್ ಸಕ್ಸೆಸ್‌ಫುಲ್, ಪೇಷೆಂಟ್ ಕೊಲ್ಲಾಪ್ಸ್” ಎಂದು ಜಡ್ಜ್ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದರು. ೮೦ ಲಕ್ಷ ನಷ್ಟ ತೋರಿಸಿದ್ದನ್ನು ೨½ ಲಕ್ಷ ಲಾಭ ಎಂದು ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನವರು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿದಾಗ ಎಷ್ಟು ಆಕ್ರಮ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನೋಡಬೇಕಾದುದು ಒಂದು ನಿಲುವು. ಈಗ ನಮಗೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನೆಂದರೆ ೩೬ ಕೋಟಿ ಎನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಈ ೩೬ ಕೋಟಿ ಖರ್ಚಾಗಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಲೋಪ ಇದೆ. ನೋಪ ಇದೆ. ಇದು ಲೂಟಿಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಅವ್ಯವಹಾರ ನಡೆದಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ತಕ್ಕಾರು ಮಾಡಿದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾವೇರಿ ನೀರು ಬರುವುದು ತಡವಾಗುತ್ತದೆ, ಸಣ್ಣ ಆಕ್ರಮಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ, ಅನೀತಿ ವ್ಯವಹಾರ ಇದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ತಡಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು ಮೊದಲನೇ ಚಾರ್ಜ್ ಏನೆಂದರೆ ಕಾವೇರಿಯಿಂದ ನೀರನ್ನು ತರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ತೀರ್ಮಾನ ೧೯೬೩ರಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಕೂಡ ೧೯೬೯ರವರೆಗೂ ಕೂಡ ಆ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿದರು. ಇದು ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ. ೧೯೬೩ರಲ್ಲಿ ಈ ನೀರನ್ನು ೫ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ತರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಅವರು ೧೯೬೮-೬೯ರಲ್ಲಿ ಪೂರೈಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ೧೯೬೯ರವರೆಗೂ ಕೂಡ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ಆಗಲೇ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಶಾಮಣ್ಣನವರು ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಮತ್ತು ಸ್ಕೂಯರೇಜ್ ಬೋರ್ಡ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾರೂ ಅದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ.

MR. DEPUTY SPEAKER.—Mr. Moily is taking the notes. I am intimated that Mr. Naikar is coming immediately. Even before Mr. Kogodu Thimmappa came here, I was after that.

ಶ್ರೀ ಟಿ ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ೧೯೬೩ರಲ್ಲಿ ಕಾವೇರಿಯಿಂದ ನೀರು ತರಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು, ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಅಸಕ್ತಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿದರು. ಆಗಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಾವೇರಿ ನೀರನ್ನು ತರಬೇಕು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡದ್ದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದ ವಿಚಾರ. ನಮಗೆ ಒಂದು ಕೊರತೆ ಏನೆಂದರೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಬೇರೆ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಜಾಸ್ತಿ ಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಒಂದು ವಾದ ಏನೆಂದರೆ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಧರ್ಮಕ್ಕೇನೂ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಮೊದಲಿನಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಬೇರೆ ಕಡೆ ಕಡೀಮಾಡಿ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗೆ ನೀರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯಂತಹವರು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದವರು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಅಂದರೆ ಹೊರಗಡೆಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲೇ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ, ಅನೇಕ ಶಾಸಕರೂ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲೇ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಮ್ಮದು ಅಲ್ಲ. ವಿಶಾಲ ಕರ್ನಾಟಕದ್ದು. ಶ್ರೀನಗರದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಬೇಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್‌ಗೆ ಜಾಗ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಅದು ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರದ್ದು.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಈಗಿನ ಶೇಖ್ ಅಬ್ದುಲ್ಲಾ ಅವರೇ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ಈಗಿನವರಲ್ಲ, ಹಿಂದಿನ ಮಾಜಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಒಂದು ರಾಜಧಾನಿ ಆಗದೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಏರುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಏರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿರುವುದು. ಅದು ರಾಜಧಾನಿಯಾಗದೆ ಇದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ತಿಪ್ಪಗೊಡನಹಳ್ಳಿಯ ನೀರೇ ಸಾಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕಾವೇರಿ ನದಿಯ ನೀರು ಬೇಕಾಗಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆದಂಥ ನಗರ ಬೆಂಗಳೂರು ಆಗಿರುವುದೇ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ವೊಡ್ಡ ನಗರವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರುವುದರಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಅನೇಕ ಕಛೇರಿಗಳು ಇವೆ. ಇದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು. ಇದು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಸ್ಯೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯದೇ ವಿಶಾಲವಾದ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಆಗ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂತು. ಕಾವೇರಿ ನದಿ ನೀರನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಲು ವರ್ಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದರು. ವರ್ಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರಿಗೆ ಮಾರ್ವಾಡಿ ರೀತಿಯೊಳಗೆ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವವರಾದ್ದರಿಂದ ಇಷ್ಟು ಅಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಥ್ಯಾಕೂರ್ ಅವರು ಟಾಟಾ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟಿನ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಮತ್ತು ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನ ಮೆಂಬರು ಆಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಕಟರ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮನೆ ಕಟ್ಟುವಾಗ ಅದನ್ನು ಇನ್‌ಸ್ಟೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಾಗೆ ಒಂದಾಗಿ ಒಂದೊಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಒಲೆ ಮಾಡಿ ವರ್ಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕು ಲೋನು ಬಂತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಮಾನ್ಯ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಅಂದಿ ತಿನ್ನುವುದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುವುದು ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ಕಡೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಮಾನ್ಯ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಹೇಳುವುದು, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿತು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ವರ್ಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ೧೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲ ಬಂದರೆ ಫಾರಿನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ, ಅದನ್ನು ಲೋಕಲ್ ಕರೆನ್ಸಿ ಆಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇತ್ತು. ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಥ್ಯಾಕೂರ್ ಅವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಫದೇ ಫದೇ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಏನೋ ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ನಂಬಿಕೊಂಡು ೧೯೬೦ರಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸ ಶುರುವಾಗಬೇಕಾದುದು ೧೯೬೯ರವರೆಗೆ ಶುರುವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಮಾನ್ಯ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಮೊದಲು ಎಸ್ಸಿಮೆಂಟ್ ೬೦ ಮಿಲಿಯನ್ ಗ್ಯಾಲನ್ ಇದ್ದುದು ೩೦ ಮಿಲಿಯನ್ ಗ್ಯಾಲನ್ ಆದುದು ಸರಳೇ ? ೬೦ ಮಿಲಿಯನ್ ಗ್ಯಾಲನ್‌ಗೆ ೩೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಎಸ್ಸಿಮೆಂಟ್ ಆದುದು ಅಲ್ಲವೇ ? ಹೇಳಿ.

SRI K. PUTTASWAMY.—It is uncharitable.

MR. DEPUTY SPEAKER.—The Hon. Member is referring to the persons who are not here to defend themselves.

SRI T. R. SHAMANNA.—It has got a big history pertaining to 20 lakhs of people of Bangalore City.

SRI D. DEVARAJ URS.—At that time, I very well understand how the Hon. Leaders of Bangalore like Sri Shamanna and others on behalf of the citizens of Bangalore were clamouring for water. Now because water is brought and cost has gone up, is it fair to go on decriing the whole scheme and say that the sponsors of the scheme have done something wrong. That may not be fair. Once you might have thought that only Rs. 20 crores could be spent for this scheme but, after all, every time so many projects were started, they said, it is only Rs. 20-30 Crores and that Rs. 30 Crores has now gone up to Rs. 300 Crores. This phenomenon is there every where. There was a time in Bangalore when people made demonstration carrying empty pots. Then, you had no water and you wanted water at any cost. Now, when water is brought here with great difficulty, these very champions say, "No, No. Don't pay more, You should not charge more." Who should pay for all these things? Atleast for the services they get, they must pay the charges. They want water at less cost but somebody must pay for the whole thing!

SRI KAGODU THIMMAPPA.—That was the first stage. This is the second stage.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬೇರೆಯವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾನು ವೇದಲೇ ಹೇಳಿದೆ, ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೂ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೂ ಕಾವೇರಿ ನದಿಯ ನೀರನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು. ಎಸ್ಕಿಮೋಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಫೋರ್ಪಡೆಯವರು ಅದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ೧೨.೬ ಕೋಟಿ ರೂ. ಜಾಸ್ತಿ ಹಾಕಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದದ್ದರಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಜನರಿಗೆ ಫೀ ಅಲೋಯನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟರು. ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾಸು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ನಾಗರಿಕರು ಕಂದಾಯ ರೂಪವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇ ಹೊರತು ರಾಜ್ಯ ಬೇಕುಸದಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈಗ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದ ರಜೆಯೂ ಕೂಡ ಕೇವಲ ಲೋಪಗಳಿವೆ. ಆ ಲೋಪಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಂಡರೆ ಸರಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಆಕ್ಕಾಯಿ ಕೊಡುವವರೆಲ್ಲ ಹಳ್ಳಿಯವರೇ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ವರಮಾನದ ಅರ್ಧ ಭಾಗ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. ವಿಸ್ತಾರಿಯಾ ಅಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನು ನಾವೇ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜನ್ನು ನಾವೇ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನಾವೇ ಓಡಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಮಗೆ ನಿಮಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸೇರಿದ್ದು. ಯಾವರೀತಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಖರ್ಚಾಯಿತೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಗಿಂತಲೂ ಕಷ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ, ಹಳ್ಳಿಯವರಿಗೆ ಅನಾನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ತಾವು ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಅಷ್ಟು ಕಠಿಣವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಥಾಕೂರರವರು ಇಲ್ಲಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸುವು ಬ್ಲಾಗಿ ಬಂದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಅನ್‌ಚಾರಿಟಬಲ್ ರಿಮಾರ್ಕ್,

ಶ್ರೀ ಟಿ.ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ಅವರು ಪದೇ ಪದೇ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರಣ ಎಂದು ಅವರ ಎದುರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. I have told him and he kept silent.

MR. DEPUTY SPEAKER.—That person is not here to defend himself—whether he liked the remark or whether he disliked it or whether he smiled it, we are not in a position to know. The best thing is not to refer to a third person who is not in a position to defend himself here.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—೧೯೬೩ರಲ್ಲಿ ಶಿರುವಾಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ ೧೯೬೪ರ ತನಕ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಎಕ್ಸಿಮೇಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಕೂತು ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಲೋಪ ಇದೆ ಎನ್ನುತಕ್ಕಂಥದ್ದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟ ಪಡಿಸಿದಾಗ ಒಂದು ಕೋಟಿ ೬೯ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯ ಮೇಲೆ ಬಡ್ತಿ ಕಳೆದಮೇಲೆ ನೀರಿನ ದಂವನ್ನು ಇಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು ಮತ್ತು ಫೀ ಆಲೋಯನ್ಸ್ ಕೂಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು ಅದೇ ರೀತಿ ಈಗ ೩೬ ಕೋಟಿ ಖರ್ಚಾಗಿರುವುದು ಜಾಸ್ತಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ, ಅದು ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ ನೀರಿನ ದರವೂ ಕೂಡ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾವೇರಿ ನದಿ ನೀರು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಬಾರದೇ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಜನ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ೧೯೬೩ರಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ ವರ್ಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಅನೇಕ ಕಂಡೀಷನ್ಸ್ ಹಾಕಿದರು. ವ್ಯಾಪಾರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೀರನ್ನು ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಫೀ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಖಂಡಿತಾ ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಮೊದಲನೆ ಕಂಡೀಷನ್ ಹಾಕಿದರು. ಆಮೇಲೆ ನೀರಿನ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ೧೦ರಷ್ಟು ಪ್ರಾಫಿಟ್ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಈಗ ಏನಾಗಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ವರ್ಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೂ ಅವರ ವ್ಯಾಪಾರ ಮನೋಭಾವದ ಕಂಡೀಷನ್ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಅದರ ಜೊತೆ ವರ್ಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಕನ್ಸಲ್ಟಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್ ಬೇಕೆಂದು ಬಿನ್ನಿ ಕಂಪನಿಯವರನ್ನು ಕನ್ಸಲ್ಟಿಂಗ್ ಎಂದು ಮಾಡಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ೫೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದರು.

6-00 P.M.

Half an Hours Discussion arising out of replies to a question about Appointment of Principal of Marathi Training College Vadgaon
Question L.A. No. 101 dated.....75.

† SRI B. B. SAYANAK (Belgaum).— Mr. Deputy Speaker Sir, yesterday, Hon. Minister for Education has called me to his office at 10-30 A.M. He had also called his officials at that time. We have discussed the matter regarding the appointment of Principal of Marathi Training College, Vadgaon. He has promised that he would do justice in that matter. In view of that assurance I am not going to press for that.